AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie Otrabanda, Tel. 507.
Administratie : St. Thomas-college.
DRUKKER. B. .. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50 voor elken regel meer 10 cts.

Een wet op Zondagsrust.

„Dat ons" — Amigoe 4 Januari 1931 in z'n artikel „Zang Nieuwjaar" — „Dat ons godsdienstig en zedelijk leven op peil gebleven is valt moeilijk vol te houden. Met het stijgen van de stoffelijke welvaart, is het zedelijk peil zwaar naar beneden gezakt"

Werd zoo iets gezegd van Rusland, we zouden het betreuren, en daarmee uit; maar die harde waarheid geldt eigen volk en eigen landje, zoodat er dus reden te over is om ter wille van de goede zaak — als volkswelzijn toch is , dat nauw verband houdt met het godsdienstig en zedelijkpeil — de aandacht te vestigen op het volgende:

We gaan uit van 'n treurig feit dat iedereen wekelijks kan constateeren n.l. de tegenwoordige wijze van Zondagsvieren.

Zonder er doekjes om te winden noch te overdrijven mogen we gerust beweren dat onze Zondagviering voor al wat *Zondagsrust* aangaat, in één woord *ergerlijk* is.

De winkels en pakhuizen, die gesloten zijn vormen de uitzonderingen op de algemeene regel; op Curaçao sluit men niet en is in dat opzicht er geen onderscheid tusschen-door-de week en Zondags.

En *dat* op Curaçao, dat in z'n geheel genomen Katholiek is.

't Is vreemd.

U zegt wel.

En nog vreemder wordt de toestand als men in aanmerking neemt, dat de Curaçaoenaar wezenlijk aan z'n Godsdienst hecht.

Let maar eens op groote feesten als Kerstmis b. v., welk een opgewekt geloofsleven er dan heerscht en hoe de toeloop tot de H. H. Sacramenten vele duizenden bedraagt.

De tijd voor Paaschplichten-vervullen gaat hier evenmin ongemerkt voorbij.

Zaagt gij wel 'ns het enthousiasme bij processies in de stad en buiten?

En is het U nooit opgevallen hoe in het algemeen het volk hier gehecht is aan z'n priesters?

Dat alles zijn feiten die in m'n méér dan 25 jarig hier zijn mij al zoo dikwijls troffen, dat . . . . ze me niet meer treffen.

Waarmee ik maar zeggen wil, dat ik me overtuigd houd, dat het open-zijn-van-winkels op Zondag door menigeen geschiedt tegen z'n eigen wil in, en min of meer gedwongen, omdat ons volk de noodige steun mist van het gouvernement.

Een en ander dient bewezen te worden.

„*De eene pottenbakker haat den andere*' is 'n latijnsch spreekwoord. En nu mogen er al eeuwen voorbij zijn dat de menschen latijn spraken, ook *nu* nog ziet geen enkel koopman gaarne, dat men z'n deur voorbij gaat om bij 'n ander te koopen wat bij hem even goed te krijgen is. Dit zoo zijnde, ligt het voor de hand, dat als A Zondags open is, ook *B* niet langer verkiest te sluiten, want zijn klanten gaan dan zijn deur voorbij die immers op slot is, en met de klanten gaan ook de verdiensten.

En wie is er nu ongevoelig voor geld en voor meer geld?

't Is zoo echt menschelijk en verklaarbaar dat de bekoring *te* groot wordt voor die en die en die, zoodat ten slotte haast niemand meer sluit en de Zondag gelijk wordt aan de gewone weeksche werkdag.

De zaak zóó bezien — en het is eenmaal niet anders—kan het geen geheim zijn, dat menigeen die thans op Zondag verkoopt terstond bereid is er mee op te houden als . . . . . zijn concurrent óók sluit. Maar daartoe komt noch hij noch z'n concurrent, indien beiden niet door het gouvernement geholpen, liever gedwongen worden.

Van winkelsluiteng volgens vrijwillig overeengekomen afspraak kan hier op Curaçao geen sprake zijn. Daar voor is het volk niet solidair genoeg.

Vergis ik me niet, dan bestaat er zoo iets onder de verschillende apothekers, maar wie nu zou concludeeren dat het óók doenbaar is voor het *geheele volk*, ben ik zoo vrij om tegen te spreken.

Toontje solidair is noch op Curaçao geboren noch getogen.

Het afdoende middel, je middel is, een van gouvernementswege voorgeschreven wet op Zondagsrust en winkelsluiting op Zondag en verplichte feestdagen.

Moge 1931 ons zoo'n wet brengen?!

In Holland is ze toch ook en eveneens in vele andere landen.

Mij dunkt, dat juist zij, die door die wet getroffen worden er zich volkomen bij zullen neerleggen. Heel gaarne zelfs, volgens de beschouwing hierboven geleverd.

Curaçao is enorm vooruit gegaan onder zeer veel opzichten, maar *niet* onder dat van sociale wetten. Op dit punt staan we nog in het begin, zooals gouverneur Fruytier reeds opmerkte.

Wat zou het volk gebaat zijn met een wet op de verplichte Zondagsrust!

1o. de kerkelijke plichten zouden beter vervuld worden;
2o. het gezinsleven meer florisseeren;
3o. de physieke kracht beter op verhaal komen.

En als gevolg van dat alles zou het godsdienstig en zedelijk peil niet naar beneden zakken maar eer stijgen, wat als gelukkig gevolg heeft het toenemen van volkskracht en volkswelvaart.

Maar gebeurt er nu niets, dan zullen we *nog* dieper dalen, zelfs ondersteld dat de handel beter wordt en de verdiensten van verleden jaar terugkeeren.

Want met dat *alléén* is het volk niet gebaat, neen . . . niet gebaat.

A. K.

De Begrooting van Kolonien.

Curacao in de Tweede Kamer.

Dinsdagavond 9 December was aan de orde Hoofdstuk XI der Rijksbegrooting voor 1931 (departement van Koloniën).

In de laatst ontvangen mail lezen wij daaromtrent het volgende:

De heer IJzerman (soc.-dem) vond, dat men tegewoordig op Curaçao tegenover vreemdelingen extra moeilijk is, en was verder van oordeel, dat de regeering, wat militair machtsvertoon betreft, thans tot het andere uiterste was overgeslagen.

De heer Van Boetzelaer (christ-hist.) was van meening dat voor de verdediging en bescherming van Curaçao een te groot deel der kosten op rekening van Nederland komt.

De heer Joekes (vrijz.-dem.) kwam op het proces-Borren terug en was van oordeel, dat de regeering te vroeg was geweest met het verleenen van eervol ontslag aan gouverneur Fruytier.

De heer Feber (R. K.) heeft daarop het beleid der Curaçaosche regeering verdedigd en er inzonderheid op gewezen, dat voor het veilig gevoel der bevolking behoorlijk militaire bezetting noodzakelijk was gebleken sinds het Urbina-avontuur.

Ds. Lingbeek maakte bezwaar tegen het pensioen, dat is toegekend aan den oud-gouverneur Fruytier, alsmede tegen de kosten voor diens overtocht naar en van Curaçao.

Spr. achtte het levenslang pensioen van f. 2672 voor ex-gouverneur Fruytier te hoog, en vroeg of deze niet kon worden verplicht tot teruggaaf der uitrustingskosten.

De Minister die het beleid der Curaçaosche autoriteiten, mede met een beroep op het verleden verdedigde heeft er op gewezen, dat de pensioen-regeling van ir. Fruytier op de gewone reglementaire wijze was afgewikkeld, dat de vergelijking tusschen een gewoon ambtenaar en een gouverneur niet opgaat, wijl men laatstgenoemde nimmer voor een bepaalde periode kan binden en dat ook voor de overtochtskosten van den gouverneur op gewoon reglementaire wijze is gehandeld.

De verslaggever van De Maasbode schrijft nog:

De soc dem. heer IJzerman, die Curaçao nooit onbesproken laat schieten en die na Urbina's overval voor zijn geliefd onderwerp meer belangstelling heeft dan vroeger ooit 't geval was, critiseerde het optreden tegenover vreemdelingen op Curaçao. De socialistische afgevaardigde begrijpt wel, dat men wat voorzichtiger is geworden met de Venezolanen, maar wil toch elken maatregel die bij deze roerige buren ontevredenheid verwekt, zooveel mogelijk zien voorkomen. Intusschen zal de heer IJzerman ook wel overtuigd zijn, dat het zeer moeilijk is op verren afstand over dit regeeringsoptreden te oordeelen. De autoriteiten op Curaçao zijn verantwoordelijk voor de orde. Men kan hun moeilijk euvel duiden, dat zij, na het gebeurde met Urbina, wat minder consideratie gebruiken met revolutionnaire elementen. Het is ook gemakkelijk te klagen over te veel militair vertoon op Curaçao. Maar nu wel vaststaat, dat de vorige Gouverneur het slachtoffer is geworden van veel te weinig militaire macht, kan men den nieuwen gezagsdrager niet kwalijk nemen op dit punt bijzonder waakzaam te zijn.

Het gevolgde militair beleid, dat de Minister verdedigde, droeg ook de goedkeuring van ir. Feberweg. Deze meent, dat er in dit deel van het Rijk naast de politie een militaire macht, bestaande uit een compagnie mariniers moet zijn, wil men onaangename en bespottelijke vertooningen als de Urbina-overval in 't vervolg voorkomen. Zij, die mede gefulmineerd hebben tegen ir. Fruytier, moeten voorzichtig zijn met critiek op den opvolger, die niet naar Curaçao gezonden werd om een soortgelijk drama te beleven als verleden jaar het geheele land in beroering bracht. Ir. Feber heeft daar terecht den nadruk op gelegd. Dat de Katholieke afgevaardigde met geen woord repliceerde op de zonderlinge opmerkingen van ds. Lingbeek over oud-gouverneur Fruytier's pensioen, deed ons genoegen.

Niemand achtte het de moeite waard een woord te verspillen aan deze volslagen misplaatste critiek, welke de Minister op zijn gewone, droge manier, kort maar afdoende beantwoordde.

De bewindsman, die ook wijziging in de regeeringsreglementen van Curaçao en Suriname in uitzicht stelde zoodat voortaan, evenals dit met Indië het geval is, ook de begrootingen van beide gewesten mede door de Kamer zullen worden goedgekeurd, zag tegen half twaalf zijn begrooting z. h. st. goedgekeurd.

Een wonderbare gebeurtenis te Boedapest.

Goedkooper brood, vleesch en schoenen.

De bijzondere correspondent van de Msbd. schrijft 12 Dec. ll.

Zelfs de beste regeering kan de ellende niet voorkomen, wanneer de middelen van den staat ontoereikend zijn.

Hongarije is een landbouwstaat en al zijn de levensmiddelen er in verhouding tot andere landen goedkooper, toch zijn ze voor de breede lagen van de bevolking niet te bekomen, daar het geldgebrek in Hongarije zóó groot is, dat men zich zelfs de goedkoopste levensmiddelen niet kan aanschaffen.

Jaren reeds wachtte de bevolking van de Hongaarsche hoofdstad op de „goedkooptegolf", die ergens uit het Westen, uit Amerika moest komen, waar de groote economisten de methode van prijsverlaging der levensmiddelen zouden hebben uitgevonden.

Men verlangde, dat de regeering maatregelen zou nemen, om den prijs der levensmiddelen te verlagen. Conferenties werden gehouden, enquêtes ingesteld, maar de levensmiddelen werden maar steeds niet goedkooper, integendeel, zij stegen voortdurend in prijs. Met dwangmaatregelen kan men overigens de prijzen ook niet verlagen. Dagelijks werden de klachten grooter en de regeering stond er machteloos en hopeloos tegenover.

Op een goeden morgen echter gebeurde er plotseling een wonder in Boedapest. In een drukke straat van de arbeiderswijk van Boedapest sloeg een bakker een reuzen plakkaat aan, waarop in witte letters te lezen stond: „Van morgen af verkoop ik goedkooper brood!" En inderdaad, den volgenden dag kon men bij dezen bakker het brood vier heller goedkooper krijgen.

Honderden menschen stroomden voor den bakkerswinkel samen. Als een loopend vuurtje verbreidde zich het bericht door de stad en uit de verst afgelegen stadswijken trokken de menschen in lange karavanen naar den wonderwinkel in de „Rottenbiller gasse". De bakker kon zijn klanten nauwelijks bedienen. Hij maakte goede zaken en andere bakkers bleven met hun brood zitten.

Zij protesteerden hiertegen bij de bakkersvereeniging, die terstond een vergadering belegde en eveneens tegen deze onsolidaire concurrentie van den bakker protesteerde. Zij verzocht den bakkers, de oude prijzen te handhaven, totdat de vereeniging maatregelen zou nemen.

De bakker echter liet zich niet van streek brengen, maar beantwoordde dit protest met de publicatie van zijn boekhouding, waarmee hij bewees, dat hij, ondanks zijn prijsverlaging, toch nog rijkelijk winst maakte en dat hij zijn broodprijzen nog wel meer verlagen kon.

De bakkersvereeniging zag geen uitweg meer. Ten einde raad besloot zij, den bakker tot inkeer te brengen, door tegenover zijn winkel een eigen zaak te openen, waar zij het brood nog goedkooper verkocht. De bakker echter hield voet bij stuk en binnen enkele dagen werden alle bakkers gedwongen hun prijzen uit eigen beweging te verlagen. De geheele bevolking van Boedapest at dus goedkooper brood.

Enkele dagen later kondigde ook een slager aan, dat hij de vleeschprijzen verlaagde. De geschiedenis van den bakker herhaalde zich: eerst een protest van de slagersvereeniging, daarna oprichting van een eigen zaak, tegenover den winkel van den bewusten slager en tenslotte algemeene verlaging der vleeschprijzen.

Zoo ging het niet alleen met het brood en het vleesch, maar ook met andere levensmiddelen.

De betrokken vakorganisaties zochten daarop steun bij de regeering. Deze beloofde, de zaak te onderzoeken, maar tot nog toe is de uitslag van dit onderzoek niet bekend en de goedkoope levensmiddelen vinden een groot afzetgebied.

Wat de regeering niet kon bereiken, gelukte aan enkele menschen, die tot de overtuiging kwamen, dat het verstandiger is, met minder winst goede zaken te maken dan in het geheel geen winst met dure waar.

Van de levensmiddelenmarkt sloeg de „Billigkeitswelle" ook op het gebied der industrie over, voorloopig alleen nog maar op de schoen-industrie.

Een schoenmaker, die met vijf knechts werkte, begon al zijn schoenen, zonder uitzondering tegen den eenheidsprijs van twaalf en een halven pengö te verkoopen. Ook dit nieuws verspreidde zich als een loopend vuurtje door de stad. De schoenmaker moest weldra zijn werkplaats uitbreiden en twintig à dertig knechts in dienst nemen.

De menschen staan in lange rijen voor zijn winkel. Ieder wil van die gelegenheid profiteeren, want de schoenen zijn niet alleen goedkoop, maar bovendien nog eerste klas handwerk.

Ook de schoenmaker maakte zijn geheimen openbaar en publiceerde zijn boekhouding, waaruit blijkt, dat hij met een kleine winst toch nog eerste klas materiaal kan leveren en bovendien tal van arbeiders werk verschaffen kan en menschen, die zich anders die luxe niet veroorloven kunnen, in de gelegenheid kan stellen, degelijke schoenen te koopen.

Wanneer het voorbeeld van dezen schoenmaker in het centrum van Boedapest navolging vindt, dan zal het groote vraagstuk, dat de regeering zooveel hoofdbrekens bezorgde, weldra opgelost zijn.

In ieder geval hebben de bewoners van Boedapest reeds goed en goedkoop brood, goedkoop vleesch en goedkoop groenten. Ook behoeven zij niet meer met kapotte schoenen rond te loopen.

„Eén zwaluw maakt geen lente" luidt het spreekwoord. De bakker in de „Rottenbillergasse" heeft echter het bewijs geleverd, dat ook de spreekwoorden uit den goeden ouden tijd herzien moeten worden. Hij alleen toch heeft de lente, waarnaar de armen der Hongaarsche hoofdstad zoo vurig verlangden, te voorschijn getooverd. Zijn humane handelwijze heeft zijn eigen zaak tot bloei gebracht en duizenden armen prijzen zijn naam.

* * *

Een voorbeeld ter navolging.

Het geval van Boedapest is leerzaam. Wellicht kan een onzer kooplieden of leveranciers er een voorbeeld aan nemen.

De klacht over de duurte der meest noodzakelijke levensmiddelen, zoowel wat voeding als kleeding betreft, is algemeen. En vooral ook de huishuren niet te vergeten.

Het zou werkelijk de moeite waard zijn, eens na te gaan, met hoeveel procent de prijzen der eerste levens middelen gedurende de naoorlogsche jaren, die hier samenvallen met de vestigings- en uitbreidingsjaren van de C. P. I. M., gestegen zijn. Wij gelooven, dat men tot het besluit zou komen, dat over 't algemeen de winstmarge wel wat al te ruim genomen is.

Het valt niet te ontkennen, dat de prijzen van vele artikelen, ook van de huizen, den laatsten tijd een geringe neiging naar beneden toe vertoonen.

De neiging is er, maar zóó gering, dat men 't nauwelijks merkt. We moeten nog veel meer naar beneden, alvorens we kunnen spreken van een normaal levenspeil.

Gevolg, dat de klachten onder de kleine burgers en lagere ambtenaren over de duurte van het leven nog steeds aanhouden, en men nog steeds met verlangen zit uit te zien en te snakken naar de reeds jaren in het vooruitzicht gestelde salarisverbetering.

Wat zien we nu gebeuren?

Juist het tegendeel.

Terwijl het leven nog maar steeds veel te duur blijft, al is er een kleine daling in prijs, wat enkele artikelen betreft, is er overal, bij het Gouvernement, bij de C. P. I. M. bij particulieren een neiging merkbaar, om de loonen te verlagen. Nu door de inkrimping bij de C. P. I. M. en de bezuinigingszucht bij het Gouvernement de arbeidsmarkt overvoerd is en er een overcompleet aan arbeidskrachten bestaat, zijn de omstandigheden voor loonsverlaging wel bijzonder gunstig.

Menigeen is al blij, dat hij werk heeft, laat 't dan tegen minder loon zijn. Beter een half ei dan een leegen dop.

Doch men mag niet vergeten, dat de prijsverlaging over de geheele linie moet geschieden.

Verlaging van loonen, goed, maar zorg dan ook dat de prijs der levensmiddelen in minstens gelijke mate naar beneden gaat.

En daaraan zijn wij nog niet toe.

Er zal nog wel heel wat water door de Caraibische zee stroomen, voor we zoover zijn. En toch is het voor een normale levensverhouding noodzakelijk.

Niet mogelijk?

Ik zou wel eens willen zien, dat er een koopman was met zooveel koopmanswijsheid als die Budapester bakker, om te toonen, dat 't wel degelijk mogelijk is.

Laat er maar een beginnen, in de gedachte: beter een groote omzet met geringe verdienste, dan een kleine omzet met relatief grooter winst, men zou eens zien, hoe spoedig de anderen zijn voorbeeld zouden volgen.

Men is zoo gauw geneigd de duurte van het leven en de duurte der levensmiddelen te stellen op rekening van de hooge loonen, hooge vrachten, hooge belasting, hooge huishuren etc. Al deze factoren mogen ieder op zich hebben meegewerkt om den levensstandaad omhoog te drijven, dat deze de oorzaak zijn, zijn wij zoo vrij, sterk te betwijfelen. Veeleer de zucht om van de gunstige conjunctuur zooveel mogelijk te profiteeren en ervan te halen, wat ervan te halen is.

Wij hebben het gezien bij het opdrijven der huishuren.

Een belastingverhooging van b.v. een 10tal guldens *per jaar*, was voor verschillende huiseigenaren een gereede en gretig aangegrepen gelegenheid om de huren met zooveel guldens *per maand* te verhoogen.

Wie voeren er wel bij?

Geen ander dan de huiseigenaren zelf. De huurders betaalden de meerdere belasting, plus nog een zoet winstje voor de eigenaars.

Zou 't niet eveneens aldus gegaan zijn met den prijs der levensmiddelen; zij het misschien in mindere mate?

Dan zouden niet de kooplieden de hoogere lasten, vrachten, loonen etc. betaald hebben, maar de consumenten, wellicht met nog een zoet overwinstje voor de kooplui.

Maar dan moet de stoot naar meer normale levensverhoudingen en goedkoopere levensmiddelen-voorziening ook uitgaan van de kooplieden, — de rest zal van zelf volgen.

Laat men 't voorbeeld van den Budapester bakker eens overwegen. Curaçao heeft behoefte aan een krachtig en kranig initiatief.

INGEZONDEN.

Vereeniging „Suriname"

Het Bestuur der Ver. „Suriname" te Amsterdam wijst nogmaals er op, dat door de groote werkloosheid in Nederland, in het bijzonder bij de *scheepvaart*, vele Surinamers in Amsterdam en Rotterdam in financieele moeilijkheden zitten, doordien zij nergens werk kunnen krijgen.

Deze staf van werklooze Surinamers wordt in de laatste maanden vergroot met velen, die hun overtocht van Curaçao naar Amsterdam bekostigen, met het doel in Nederland werkgelegenheid te krijgen.

Het meerendeel dezer landgenooten stapt in Amsterdam aan wal zonder geld, denkende dat zij dadelijk een betrekking zullen krijgen.

Voor dezulken in het vooral in den winter een hopelooze geschiedenis, daar zij geen Gemeentelijken steun kunnen krijgen, omdat zij niet alleen geen ingezetenen der Gemeente zijn, maar ook, omdat de Gemeente geen steun verleent aan ongehuwden.

Sommigen zijn in het bezit van enkele tientallen guldens om zich eenige weken door het leven te kunnen slaan, waardoor zij gelegenheid hebben naar een betrekking te solliciteeren.

Ook deze landgenooten ondervinden het aan den lijve, dat door de groote werkloosheid op elk gebied in Nederland, zij niet kunnen slagen in het vinden van werk.

In eenige gevallen is het de Ver. „Suriname", in samenwerking met eenige groote instellingen, mogen gelukken hen aan emplooi te helpen.

In sommige gevallen is de Ver. „Suriname" er in geslaagd van de K. N. S. M. gedaan te krijgen, dat zij als werkend passagier naar Suriname konden vertrekken.

Thans is ook deze mogelijkheid zoo goed al uitgesloten, doordien de Vereeniging op haar laatste verzoek van de K. N. S. M. een schrijven ontving, waaruit het volgende geciteerd moet:

„Van de politieautoriteiten en de „Directrice van het Zeemanshuis ver„namen wij, dat zich bij hen den laat„sten tijd personen uit Paramaribo of „Curaçao om steun of onderdak mel„den, die als passagier te Amsterdam „aangekomen, werk trachten te vin„den. Aangezien zulks echter gelet „op de weinige werkgelegenheid vrij„wel uitgesloten is, verzoeken wij U „te overwegen of het niet op den weg „Uwer Vereeniging ligt, Uw leden (de „Surinamers) te waarschuwen niet „naar Holland te komen, om werk te „vinden, aangezien zulks veel teleurstelling brengt en de reederijen toch onmogelijk op elk verzoek om gratis terugtocht, hetgeen vrijwel gelijk staat met het monsteren als werkend passagier, gunstig kunnen beschikken."

Op grond van het vorenstaande waarschuwt het Bestuur dezer Vereeniging zeer ernstig iederen Surinamer er voor, zonder voldoende geldmiddelen naar Nederland te komen in de hoop aldaar te kunnen slagen in het vinden van werk.

Het is gewenscht, voor vertrek naar Nederland, zich in verbinding te stellen met het Bestuur der Ver. „Suriname", Secretariaat Reinier Claeszenstraat 29 te Amsterdam om inlichtingen. Ook de Commissarissen te Paramaribo, de heeren A. M. F. Oostburg, Gonggrijpstraat 22 en Mr. J. C. de Miranda, Watermolenstraat 57, zijn gaarne bereid aan belanghebbenden inlichtingen te verschaffen.

Amsterdam, 15 December 1930.
HET BESTUUR.

ARUBAANSCHE SPOEDBERICHTEN.

Redactie Amigoe Curaçao.

Volgend voorval klinkt raar, doch is volkomen waar; een Politieman in burger, en wel commandant te San Nicolaas (heeft dus met Oranjestad niets te maken!) met namen de Vries, ging bij familie Frigerio, waar gouden bruiloftsfeest werd gevierd naar boven, en beging de brutaliteit een der gasten, met name den Heer Croes op bedreigenden toon aan te spreken op vermoeden dat de Heer C. „Pionier was", iets wat de V. heelemaal niet aangaat, terwijl hij nog minder het recht heeft om zulk een ongepermitteerd onderzoek te doen. Stop. Toen C. ontkende „Pionier" te zijn, uitte de V. de vriendelijkheid(?) in tegenwoordigheid van Landraad Arends (eveneens gast van fam. F.) dat indien hij wist wie „Pionier" was hij (de V.) hem (Pionier) zou *neerslaan* (!!!) en erger nog, dat zelfs den Redacteur van de „Amigoe" hetzelfde lot beschoren zou zijn, ingeval van weigering te zeggen wie „Pionier" is. Stop.

Mijnheer de Redacteur, zooiets is in de beschaafde wereld ongeken , en zou alleen bij Kannibalen of .n de oertijden plaats kunnen hebben; een Politieman in een beschaafd land, ja in een vrij land waar de Nederlandsche Wetgeving vrijheid van pers erkent, burgers lastig vallen en zelfs bedreigen....? Stop. Deze Politieman moet weten en goed verstaan dat zijn taak is om orde te handhaven en burgers te beschermen en niet om schrijvers in de kranten op te sporen. Stop. Iedereen spreekt over deze gebeurtenis en keurt ten zeerste af de handeling van dezen Politiman, en zegt dat zoodoende niemand zich meer veilig kan gevoelen; immers ieder oogenblik kan zoo iemand jacht gaan maken op „Pionier", die hij tevergeefs zal zoeken en kunnen andere onschuldigen de dupe ervan worden. stop.

Wij weten dat de Heer C. een aanklacht indiende bij den Heer Gezaghebber en ook bij Luitenant Blokland en wij twijfelen niet of beide heeren zullen de zaak zoo streng en zoo spoedig mogelijk behandelen. Stop. Ook Exc. van Slobbe wordt eerbiedig verzocht om stappen te nemen om den Heer C., Pionier, den schijver van Vuurpijltjes en iedereen in het algemeen te behoeden tegen herhaling van zulke gevaarlijke opsporingen. stop. Dit optreden van een Politieman, die sergeant en tevens commandant te San Nicolaas is en die zoo'n daad verricht welke indruischt tegen recht, wet en veiligheid der burgerij, kan zelfs een slechts voorbeeld zijn voor zijne ondergeschikten. stop. Men zegt dat de Heer Philipszoon ook op die pa..ij was en ook gemerkt had dat de V. bezig was „Pionier" op te sporen; indien zoo, waarom de V. niet gestopt? Wij weten van betrouwbare bron dat de Heer Philipszoon (Openbaar Ministerie!) het gedrag van den Politieman goed keurde door te zeggen, dat de Politie goed had gedaan en dat de Heer C. er goed van langs kreeg en dat genoemde Heer C. niet meer zal schrijven. Mijnheer Philipszoon, de Heer C. kan schrijven of laten te schrijven, doch ondergeteekende „PIONIER" zal dóór blijven schrijven en zal altijd voor het „ALGEMEEN BELANG" opkomen en zal zooals altijd „WAARHEDEN" neerpennen, die misschien wat hard mogen klinken in de ooren van van hen die niet graag zouden zien dat „Pionier" weer schreef. stop. Mijnheer de Redacteur, onbegrijpelijk hoe de heer Philipszoon zooiets kan goedkeuren, m.a.w. genoemde Heer wetende dat Politieman tegen wet en recht handelde gaat hiermee accoord stop. Prachtig Mijnheer Philipszoon! Aruba vooruit! Leve de vrijheid!

Groetend, als altijd
„PIONIER"

Aruba 24 December 1930.

BERICHTEN

Inwijding van de nieuwe school op Pietermaai.

Zondagnamiddag ten 5 uur had de plechtige inwijding plaats van de nieuwe fratersschool op Pietermaai, een afdeeling van het St. Thomas college. Pastoor Reisch verrichtte de plechtigheid, in tegenwoordigheid van Paters en Fraters, waarna Z. E. de Fraters toesprak en gelukwenschte met deze nieuwe school. Wij wenschen Pastoor Reisch en de parochie van Pietermaai geluk met deze nieuwe school, zeer zeker een nieuwe vooruitgang is voor de parochie.

De nieuwe school is een mooi, frisch gebouw met zes klassen en een ruime gaanderij. De jongens van de hoogere klassen, zullen voorloopig de lessen blijven volgen aan het St. Thomascollege op Otrabanda.

Met den bouw van het fratershuis wordt eerstdaags een begin gemaakt.

Reis naar de Bovenwindsche eilanden.

De belangstelling voor de Bovenwindsche eilanden, die nooit bijster groot geweest is, begint op te leven.

De reis van Zijne Excellentie Gouverneur van Slobbe in de maand Juli van verleden jaar heeft de hoop doen herleven, in de harten der Bovenwinders. Op Statius heeft men reeds de handen in elkaar geslagen.

Ook de Leden van den Kolonialen Raad willen zich persoonlijk van den toestand overtuigen. Met dit doel hebben zich gisterenmorgen 5 uur een zestal Leden, nl. de Heeren De Lannoy, Dr. Eskes, van Leeuwen, van der Linde Schotborgh, Senior en Dr. Arends, alsmede Dr. Henriquez, Directeur van O. G. ingescheept aan boord van Hr. Ms. *Van Galen* voor een reis naar de Bovenwindsche eilanden. Alle drie de eilanden zullen bezocht worden. 20 Januari hoopt men hier in Curaçao terug te zijn. We wenschen allen een voorspoedige reis, en hopen dat het bezoek der bevolking van de Bovenwindsche eilanden ten goede zal komen.

Militaire politie.

26 December ll. zijn een achttiental politie militairen, na hun opleiding te hebben genoten te Nieuwersluis, ingescheept naar hier.

Thans volgen nog twaalf brigadiers van diezelfde opleiding een aanvullingscursus bij de rivierpolitie te Rotterdam: dezen zijn bestemd voor den dienst bij de havenpolitie op Curaçao.

Nieuwe werving voor politie.

Het K. W. verneemt dat opnieuw een poging wordt gedaan, om onder de stedelijke politie krachten te werven voor de recherche op Curaçao. De voorwaarden, die aangeboden worden, schijnen heel wat gunstiger te zijn dan de vroegere. Men noemde een bezoldiging van f 4000 tot f 4600 met kindertoeslag. Zekerheid van huisvesting wordt geboden onder aftrek van 12½ % van het inkomen. Dat laatste is wel een heele hap uit het traktement, nochtans hopen wij, zegt K. W. dat de poging slagen mag. Alleen dit zouden wij willen zeggen, men weet ook hier wel, dat iedere politieagent, met straatdienst belast, niet geschikt is voor rechercheur; dit geldt in niet mindere mate voor Curaçao.

Politiebericht.

Gedurende de maand December 1930 zijn op Curaçao:
1718 vreemdelingen aangekomen;
2328 vreemdelingen vertrokken;
9 vreemdelingen uitgezet;
14 vreemdelingen uitgeleid.

Geweigerd aan boord werden 11 vreemdelingen.

Aangehouden werden 8 verstekelingen.

In transito verkeer deden 2225 vreemdelingen Curaçao aan.

Koloniale Raad.

Zitting Dinsdag 6 Januari.

Voor de vacature, ontstaan door ontslagname van den heer D. A. Correa, werd als 1ste candidaat ter voordracht gekozen de heer Jossy M. L. Maduro en als 2de candidaat de heer David Capriles.

Voor de vacatures ontstaan door de periodieke aftreding in Mei a.s. van de Heeren Dr. W. Ch. de la Try Ellis, J. de J. Arends en R. R. Muskus, werden de afgetreden leden allen weer als 1ste candidaat gekozen, en als 2de candidaat onderscheidenlijk de heeren Mr. S. G. C. v. d. Veen Zeppenfeldt, W. F. G. Mensing en M. Fuhring.

Vrijwilligerskorps „CURAÇAO".

Oproeping in Januari 1931.

Zondag 11 Schietoefening des morgens om 7 uur.
„ 18 „ „ „ „ „ „
„ 25 „ „ „ „ „ „

Zaterdag 10. — Militaire Marsch met Muziek des avonds om 7 uur 15 min.
Vrijdag 16. — Velddienstoefening des avonds om 7 uur 15 minuten.

Verzamelplaats „Wilhelminaplein".

De oefeningen van den 16den en den 18den zijn verplicht.

2—4 *De Commandant: C. N. Winkel.*

Bekendmaking.

De Procureur-Generaal, Hoofd der Politie in Curaçao herinnert er hierbij alle bestuurders van motorrijtuigen, rijwielen en motorbooten aan, dat na 15 Januari 1931 geen gebruik meer gemaakt mag worden van de nummer-belastingplaten voor 1930, krachtens het bepaalde bij art. 10 van de „Motorrijtuig- rijwiel- en motorbootbelastingverordening 1928. (P. B. No. 77).

Willemstad, Curaçao, 7 Januari 1931.

De Procureur-Generaal,
Hoofd der Politie v. d.
M. v. DIJK.

St. Cecilia

Programma der uitvoering op Zondag 11 Januari a.s. des avonds om 7½ uur op het Brionplein.

1. Admiral Stosch, March. C. Latann.
2. Pique Dame, Ouverture. Suppé.
3. Wiener Praterleben, Walzer. Translateur.
4. Oh Señorita, Fox Trot. Ch. Maduro.

PAUZE.

5. Koningin Wilhelmina Marsch. Ch. Maduro.
6. Im Rosengarten Mendelsson fantaisie, Urbach.
7. Dansmuziek.
8. Frei Weg Marsch, C. Latann.

Raad van Politie - Aruba.

In de vergadering van den Raad van Politie op Aruba, gehouden 3 Dec. ll. werd de Begrooting 1932 behandeld.

Gevraagd werd om meer salaris voor den ontvanger, die uitstekende diensten verricht en groote verantwoordelijkheid draagt. Algemeen was men het met dit voorstel eens.

De bezoldiging van de kommiezen die eveneens goed en zwaar werk verrichten, vond men over 't algemeen te gering in dezen duren tijd. Salarisverhooging achtte men zeer gewenscht.

Bij de behandeling van de lichtkwestie deed de Voorzitter de mededeeling, dat de concessie spoedig haar beslag zal krijgen.

Bij de behandeling van de zoo dringende kwestie der watervoorziening, merkte de Voorzitter terecht op, dat de bevolking dit jaar gebrek aan goed drinkwater had, en dat daarom deze kwestie zeer urgent was.

Volgens Voorzitter zou de beste oplossing zijn water aan te brengen met tankers van de Eagle, met wie Voorzitter reeds besprekingen had en die bereid gevonden werd water aan te brengen. Verschillende proefnemingen door Voorzitter gedaan op verschillende plaatsen hebben duidelijk bewezen, dat de waterproductie op Aruba onzeker is, en dat het dus gewaagd zou zijn daar veel geld aan te besteden. Men hoopt dat de Koloniale Raad met dit idee van den Voorzitter accoord zal gaan.

Bij de rondvraag kwam de militaire Politie ter sprake. Algemeen was men van oordeel dat een Burger politiekorps beter op haar plaats zou zijn. Landraad EMAN wilde nog een lans breken voor de militaire Politie, en stelde een motie voor om te constateeren dat de P. M. geschikt is. Na eenige discussie werd deze motie verworpen.

Eigenaardige toestanden.

Eigenaardig — en tevens ongewenscht, is het wat „Pionier" meldt over het optreden van een Politie-militair tegenover een zekere Heer C. op Aruba.

Natuurlijk, het beste paard struikelt wel eens, — en de beste politie militair kan wel eens een fout begaan. Wij zijn er niet voor en zien het nut er niet van in, om direct de fouten breed uit te meten en aan de groote klok te hangen. Dit kan niet anders dan een geest van verbittering wekken, die voor de goede orde allerminst gewenscht is.

Wil dit zeggen, dat men dus maar alles over zijn kant moet laten gaan en steeds het stilzwijgen er toe doen? Geenszins. Wanneer door z'n willekeurig optreden de politie of de een of andere politieman aanleiding geeft tot ernstige misnoegdheid en ontevredenheid, dan is de pers daar, om de aandacht der overheid daarop te vestigen, ten einde erger te voorkomen, en het kwaad in zijn begin te smoren.

Het geldt hier een algemeen belang waarvoor de pers steeds in de bres moet springen.

Wie geeft de politie het recht hier tegen op te komen? en nog wel op een wijze, met dreigementen, zooals volgens „Pionier" op Aruba is geschied. Dat is toch wel een manier die alle paal en perk te buiten gaat, en waartegen door de overheden ten strengste moet worden opgetreden; niet alleen voor 't algemeen belang, maar ook voor den goeden naam der Politie zelf.

Holl - Bank voor West - Indië.

Volgens de ontvangen „Statement", in ons blad van heden gepubliceerd, heeft in het afgeloopen jaar de Holl. Bank voor West - Indië ondanks de economische depressie, haar goeden naam weten hoog te houden.

Gestadig blijft zij haar arbeidsfeer uitbreiden; wel een bewijs van het vertrouwen dat zij geniet.

Wij wenschen de Directie geluk met de gedurende 't laatste jaar behaalde successen en wenschen haar van harte een verderen bloei.

Kalenders.

In dank ontvingen wij een mooie kalender van de *Compania Anonima Tabacalera* van Santiago, Sto Domingo, wier agent alhier de heer L. CAMARENA is:

en van de *Schweppes Table Water*, welks agent de firma MENSING & Co is.

Tijdtafel.

Wij ontvingen een tijdtafel van het S.S. *„El Libertador"* van de K. N. S. M. dat in 40 uur het traject Maracaibo - La Guaira volbrengt, en omgekeerd. Dank.

De Heer en Mevrouw

Fens-Bakker

geven kennis van de geboorte van hun zoon

Jan

den Helder 6 Januari 1931.
Willemstad

TE HUUR.

Huis No 5 Wolkstraat, met moderne Badinrichting, W. C. en keuken-waschbad.—

Verdere inlichtingen

1—2 MADURO JR. Co.

Nu dat de vacantie weer voorbij is,
en de school weer is begonnen,

vestigen wij Uw aandacht op onze

PRIMA JONGENSSCHOOLKLEEDING.

JONGENSOVERHEMDJES
(in alle maten en div. mooie kleuren).

JONGENSBLOUSES
(in div. maten en kleuren).

DONKERBLAUWE JEANSBROEKEN
(in alle maten. Waschecht).

MATROZENPAKKEN
(wit en gestreept, alle maten).

Voorwaar, de sterkste Jongensschoolkleeding.

DE BIJENKORF.

Heerenstr. 5 (boven.)

Zoo pas ontvangen:

Losse matrozenkragen (in de maten 1 tot 7).

Jongens en meisjespyama's (handsopmodel).

Fijne wolllen Jongenssportkousen.

Fantasie lampekappen in div. maten.

DE BIJENKORF Heerenstr. 5.

Verlofsreglement.

In *„De Rijkseenheid, staatkundig economisch Weekblad ter versterking van de banden tusschen Nederland en de Indiën"*, van 5 November, een artikel van Emeritus: *„Herziening van het Verlofsreglement ook voor de West?"*

Naar aanleiding hiervan, schrijft het K. W.

„Wij gelooven niet dat het voorstel van Emeritus zal medewerken om den band tusschen Nederland en de Indiën te versterken, maar wij zullen de bespreking aan de belanghebbenden in Suriname en Curaçao overlaten.

Wij willen hier alleen de aandacht er op vestigen, dat het door Emeritus aanbevolen stelsel, dat alleen het al of niet uitgezonden zijn als criterium voor aanspraak op buitenlandsch verlof zal gelden, tot velerlei ongewenschte gevolgen zal leiden. Emeritus wijst zelf op een dier gevolgen, het geval n. l. dat Europeanen, die op eigen gelegenheid naar de West gaan en daar in dienst van het Gouvernement treden. Maar de mogelijkheid is niet uitgesloten, dat Surinamers of Curaçaonaars, die b.v aan een onzer universiteiten hebben gestudeerd, naar de West worden uitgezonden.

Deze zouden dan een recht hebben, dat de andere in de koloniën geboren ambtenaren zouden missen. Het geval zou zich ook kunnen voordoen dat een in Nederl. Oost-Indië geboren ambtenaar *van daar uit* naar de West werd uitgezonden. Hoe zou het daarmee moeten?

Verhoudingen zijn vaak gecompliceerder dan zij op het eerste gezicht lijken.

„Luxe" in de staathuishouding moet overal vermeden worden, maar het financieele argument kan niet steeds den doorslag geven."

HET VLOOTPLAN IN DE EERSTE KAMER.

„Verscheidene" leden vóór, „vele" tegen het wetsontwerp. — Het schip voor Curaçao.

Blijkens het voorloopig verslag der Eerste Kamer inzake het vlootplan betuigden verscheidene leden hun instemming met dit wetsontwerp. Zij verklaarden het op prijs te stellen, dat de regeering niet heeft toegegeven aan den drang, uitgeoefend door de voorstanders van eenzijdige ontwapening, doch dat zij gekomen is met dit voorstel, hetwelk ongetwijfeld de verdediging van ons grondgebied zal vergemakkelijken. Zij waren van oordeel, dat men, zoolang een algeheele internationale ontwapening nog niet is tot stand gekomen, er niet toe mag overgaan de overzeesche gebiedsdeelen van het koninkrijk weerloos te maken.

Wat het thans aan de orde stellen van het vlootplan betreft, dit getuigt h. i. niet alleen van den goeden wil van dezen bewindsman, doch ook van diens durf, in aanmerking genomen de zonder twijfel ongunstige tijdsomstandigheden.

Vele andere leden en wel dezulken die in onzen tijd zoowel den aanvals- als den verdedigingsoorlog verwierpen en dus ook de voorbereiding daartoe, koesterden tegen dit wetsontwerp vooral de meer dan eens besproken moreele bezwaren.

Vele leden, die verklaarden voorstanders te zijn van eenzijdige ontwapening, brachten na uiteenzetting van hun principieel standpunt ten aanzien van dit ontwerp, nog eenige andere argumenten ter sprake, waarmede zij de onaannemelijkheid van het vlootplan wilden aantoonen.

Er werd o.m. op gewezen, dat zelfs uit militair oogpunt bezien, de gelden slecht schijnen te zijn besteed. Allerwegen is van de meest deskundige zijde vernietigende critiek uitgeoefend op den ontworpen kruiser, welks eenige verdienste zou zijn, dat hij zich snel van het gevechtsterrein kan verwijderen.

Dit betoog werd intusschen door verscheidene leden bestreden.

Vele leden stelden er prijs op hun instemming te betuigen met de verwezenlijking van den meermalen in deze Kamer geuiten wensch, dat in West-Indië een flotielje-vaartuig zal worden gestationneerd.

Andere leden bezagen deze zaak uit een anderen gezichtshoek. Waarom, zoo vroegen zij, kan in en om Curaçao de handhaving der orde en gezag niet geschieden met behulp van eenige van licht geschut voorziene politievaartuigen? Tegen wie moeten de 15 cM. kanonnen van het flotielje-vaartuig toch dienst doen?

Tegenover deze vraag stelden eenige voorstanders van internationale gelijktijdige ontwapening een andere, te weten of het flotielje-vaartuig, dat bestemd is voor de Curaçaosche wateren, wel groot en sterk genoeg is om onder alle omstandigheden de orde en het gezag aldaar te kunnen handhaven. Zij dachten daarbij aan de mogelijkheid, dat opstandelingen van een der Zuid-Amerikaansche of Centraal-Amerikaansche landen zich zouden meester maken van één of meer oorlogsbodems en Curaçao zouden wenschen te kiezen als operatie-basis. Niet alleen tegenover ons zelf, doch ook tegenover andere mogendheden zijn wij verplicht ons aldaar te kunnen verdedigen.

(Daar, blijkens het verslag, de voorstanders van eenzijdige ontwapening „vele" in getal waren, tegen de voorstanders van het vlootplan maar „verscheidene", is men geneigd aan te nemen, dat bij het afdeelingonderzoek sociaal- en vrijzinnig-democraten zooveel trouwer waren opgekomen dat zij de meerderheid en zelfs een eenigszins sterke meerderheid uitmaakten. Van den anderen kant echter stuit men weer op deze tegenstrijdigheid, dat „vele" leden hun instemming betuigden met het speciale schip voor Curaçao, waarvoor tot heden geen sociaal- of vrijzinnig-democratische sympathieën zijn gebleken.)

Begrooting.

Het Voorloopig Verslag op hoofdstuk XI is bijna geheel aan Curaçao gewijd. Gewezen wordt op den droeven economischen toestand der bovenwindsche eilanden, op den gevreesden achteruitgang van Curaçao. De begrootingspolitiek wordt bekeken, de politie besproken, naar de herziening van het regeeringsreglement wordt gevraagd. Het vreemdelingenvraagstuk en de onteigening van Rooi Canarie wordt aan de orde gesteld; naar de waterleiding en de tarieven voor electrische stroom word gevraagd; de voorgenomen schoolplicht toegejuicht.

Een dure geschiedenis!

In de vergadering der Tweede Kamer van 20 November ll. werd een wetsvoorstel tot aanvulling en verhooging van hoofdstuk VIII der rijksbegrooting voor 1929 aangenomen, waarbij behalve eenige uitgaven, die uit overschotten op dezelfde artikelen konden worden bestreden, gevoteerd zijn de volgende uitgaven. die een gevolg van den overval van 8 Juni 1929 zijn geweest:

f 125.000.— bezoldiging personeel;
2.300.— verzorging van de geestelijke belangen van het personeel op de „Hertog Hendrik";
70.000.— overtochtskosten van aflossingspersoneel;
49.100.— verbouwing van de „Arend, die aan „Koloniën" verder jaarlijks f 90.000.— aan huur zal kosten.

Deterding over de depressie.

De schuld aan Rusland gegeven.— Vooruitzichten nog niet gunstig.

Sir Henry Deterding heeft een artikel geschreven in het petroleumnummer van de Daily Telegraph De wereld depressie, aldus de heer. Deterding, is hoofdzakelijk een gevolg van het feit, dat het Russische volk groot gebrek moet lijden aan artikelen voor eerste levensbehoeften als voedingsmiddelen, kleeding, petroleum, enz. Rusland exporteert tarwe, huiden, petroleum, enz., en het Russische volk lijdt honger, gaat slecht gekleed, lijdt koude, omdat het product van den arbeid verkocht wordt voor het financieren van propaganda.

Wanneer 't product van den arbeid werd gebruikt ten bate van het volk zelf, zou Rusland niet alleen een gelukkiger land zijn, doch ook de wereld zou er beter aan toe zijn, want het wereldverbruik zou toenemen, de levensstandaard zou hooger kunnen zijn en alle producenten zouden op faire basis met elkaar in concurrentie kunnen treden.

Volgens Deterding is de depressie niet veroorzaakt door overproductie, maar door onder-consumptie. De huidige depressie is de langdurigste en scherpste, welke de petroleumindustrie ooit heeft doorgemaakt, en de vooruitzichten voor het volgende jaar zijn over het algemeen niet gunstig. De uitwerking van de tegenwoordige prijsdalingen zal waarschijnlijk nog vele maanden gevoeld worden.

Te koop aangeboden:

Bedden, Piano, Porseleinwerk, Buffet, enz., enz. te bezichtigen elke dag 8-12 a.m. 4-9 p.m.

BOTICA NACIONAL.

Aan Dr. HUGENHOLTZ en het verplegend personeel van het Sanatorium, aan wie ik naast God het behoud van mijn zoon SAM te danken heb, betuig ik hierbij mijn oprechten dank voor de uitstekende geneeskundige behandeling en liefdevolle verpleging aan hem bewezen.

A. H. Heide.

Groep Nederlandsche Antillen van het Algemeen Nederlandsche Verbond.

Op 17 Januari a. s. zal het tooneelgezelschap van Emmastad voor de leden van onze groep met hunne genoodigden het blijspel „Phyllis" opvoeren in de zaal van de Societeit „Asiento".

Na afloop zal er gelegenheid zijn nog eenige uurtje te dansen, waarvoor „I. D. O.'s Jazzband" zich welwillend beschikbaar heeft gesteld.

De voorstelling begint om 8.30 n.m. Bootjes vertrekken om 8.— n.m. van Punda en Batipanja-baai.

Den leden, die door een of andere oorzaak de hun toe te zenden toegangskaart niét mochten ontvangen, worden verzocht dit te berichten aan den 1sten schrijver, J. M. Borgmeyer te Emmastad.—

Eingenlijk is het niet noodig op te wekken tot bijwoning van den avond die Emmastad's tooneelgezelschap en „I. D. O. 's Jazzband" op 10 januari a.s. gaan geven voor het Algemeen Nederlandsche Verbond. Beide gezelschappen immers staan zoo goed bekend dat een avond door hen gegeven vanzelf sprekend genotvol moet zijn. Dit berichtje is geschreven met een ander doel, en wel om niet-leden aan te sporen het goede voorbeeld van het tooneelgezelschap en I. D. O. din altijd bereid zijn het A. N. V. te steunen, op te volgen.

Niet-leden kunnen deze steun verleenen door zich op te geven als lid van de Groep bij een der onderstaande heeren leden van het Bestuur.

Ir. J. DE PRIL	Voorzitter
Mr. T. J. J. v. d. BIESSEN	Onder z.
Hr. J. M. BORGHMEYER	1ste Schr.
Hr. M. B. BARTELS DAAL	2de Schr.
Hr. C. HOLSTEIN	1ste Penningm.
Hr. H. M. CHUMACEIRO	2de „
Hr. S. A. L. MADURO	Bestuurslid
Hr. H. J. COHEN HENRIQUEZ	„
Hr. SCHUTTE	Plaatsverv. „
Pr. HULSMAN	Plaatsverv. „

1—2

BEKENDMAKING.

Door den Edelgrootachtbaren Heer Dr. A. W. J. M. Desertine, Rechtercommissaris in het faillissement van Teófilo Kaluf, wonende alhier, van beroep koopman, is bepaald:

1o. dat de termijn binnen welken de schuldvorderingen moeten zijn ingediend, zal eindigen den 28sten Februari 1931;

2o. dat de verificatievergadering zal gehouden worden op Dinsdag, den 31sten Maart 1931 des voormiddags te 10 uur, in het lokaal ten Raadhuize alhier.

Curaçao, 8 Januari, 1931.
De Curator
J. L. C. MONSANTO.

1—3

Koninklijke Nederl. Stoomboot Maatsch.
VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:

SS. „Costa Rica"	12 Januari
SS. „Simon Bolivar"	4 Februari
SS. „Crijnssen"	18 Februari

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados, Plymouth, Havre, Amsterdam en Hamburg:

SS. „Venezuela"	15 Januari
SS. „Costa Rica"	29 Januari
SS. „Simon Bolivar"	19 Februari.

Naar Port-au-Prince en New-York:

SS. „Van Rensselaer"	15 Januari
SS. „Commewijne"	5 Februari

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Guanta, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo, Madeira, Havre, en Amsterdam:

SS. „Stuyvesant"	4 Januari
SS. „Cottica"	18 Januari

Direct naar La Guaira:

SS. „EL LIBERTADOR"	7 Januari
SS. „EL LIBERTADOR"	21 Januari

Naar Pto. Cabello en New York:

SS. „Flora"	9 Januari.
SS. „Medea"	16 Januari

Naar Cristobal en Pacific Coast:

SS. „Brielle"	15 Januari
SS. „Breda"	29 Januari

Direct naar Rotterdam:

SS. „Almelo"	14 Januari
SS. „Amsterdam"	28 Januari

Naar Santa Marta, Pto. Cortez Porto Barrios en Livingston:

SS. „Triton."	6 Januari

Naar ARUBA EN MARACAIBO:

SS. „Medea"	5 Januari
SS. „Astrea"	18 Januari

Naar Sint Maarten:

SS. „Atlas"	6 Januari
SS. „Midas"	10 Februari

Naar Bonaire:

SS. „Atlas"	16 Januari

Afvaarten SS. "El Libertador".

Vertrek van Curaçao	Zondag	4 Januari	2 u p.m.
Aankomst te Aruba	„	4 Januari	8 u p.m.
Vertrek van Aruba	„	4 Januari	9 u p.m.
Aankomst te Maracaibo	Maandag	5 Januari	10 ua.m.
Vertrek van Maracaibo	Dinsdag	6 Januari	2 u p.m.
Aankomst te Aruba	Woensdag	7 Januari	5.30 u a.m.
Vertrek van Aruba	„	7 Januari	6.30 u a.m.
Aankomst te Maracaibo	Maandag	5 Januari	10 u a.m.
Vertrek van Maracaibo	Dinsdag	6 Januari	2 u p.m.
Aankomst te Aruba	Woensdag	7 Januari	5.30 u a.m.
Vertrek van Aruba	„	7 Januari	6.30 u a.m.
Aankomst te Curaçao	„	7 Januari	2 u p.m.
Vertrek van Curaçao	„	7 Januari	5.30 u p.m.
Aankomst te La Guaira	Donderdag	8 Januari	7 u a.m.
Vertrek van La Guaira	„	8 Januari	10 u a.m.
Aankomst te Curaçao	„	8 Januari	10 u p.m.
Vertrek van Curaçao	„	8 Januari	10.30 u p.m.
Aankomst te Maracaibo	Vrijdag	9 Januari	5 u p.m.
Vertrek van Maracaibo	Zaterdag	10 Januari	10 u p.m.
Aankomst te Curaçao	Zondag	11 Januari	6 u a.m.
Vertrek van Curaçao	Maandag	12 Januari	2 u p.m.

N. B. Op de vertrekdagen van de Colon-lijn-schepen zullen geen bezoekers meer op de Westwerf en de Colonlijn-schepen worden toegelaten, tenzij in het bezit van een toegangskaart, welke op het kantoor in de stad aangevraagd moet worden.

Toegang tot de Westwerf: UITSLUITEND via het hek aan de Havenstraat.

Voor *Europeesche Vrouwen* in de Tropen

IN gevallen van bloedarmoede, als gevolg van onregelmatigheden in de functioneering der inwendige organen, heeft Kalzan, het kalkvoedsel, bewezen, krachtig mede te werken tot herstel van den normalen toestand.

De gunstige werking van Kalzan openbaart zich in:

1e Een normaal verloop der periodieke functies.
De kalk vermindert de bloedingen en oefent een regulee-rende werking uit op de functioneering der inwendige organen.

2e Verminderen der pijnen,
doordat Kalzan het geheele zenuwgestel versterkt en zoodoende overgevoeligheid bestrijdt.

3e Het krachtiger worden van het bloed.
Kalzan sterkt de cellen van het bloed waardoor het tevens een gunstigen invloed op den geheelen gezondheidstoestand uitoefent.

Koop nog heden Kalzan. Ge zult dan spoedig een merkbare verbetering in Uw gezondheid constateeren.

Kalzan is volkomen onschadelijk en kan te allen tijde zonder eenig bezwaar genomen worden.

KALZAN

Het Kalkvoedsel

Verkrijgbaar in alle Apotheken

---

14 - 16 - 18 Januari THEATER BRION 14 - 16 - 18 Januari

Woensdag, Vrijdag, Zondag, 's Avonds 8 uur

Groot Russisch Comediestuk

EL AMOR SOPORTA TODO,

door een gezelschap van Dames en Heeren.

Een tooneelstuk van liefde, trots, dronkenschap, speelzucht, diefstal.
Een ouderpaar wier hoogmoed veel verdriet brengt.
Hazardspel en de gestolen kroon der voorvaderen.
Een prins, die na veel moeilijkheden ver van 't ouderlijk paleis een juffrouw van gezelschap huwt.
De droom van een jong meisje, welke droom heerlijk verwezenlijkt wordt.
De scheepsramp op een meer dicht bij een Spaansch stadje.
Een leugenachtig krantenbericht en een vertalen kleurt.
Een oude gravin die een meisje ontmoet, op wie haar neef verliefd wordt.
Een vuil stuk krant dat een arm kind rijk maakt en haar vader doet sterven.
In één woord: Een comedie waarin men tranen schreit en tranen lacht.

El Amor Soporta Todo.

14 — 16 — 18 Januari THEATER BRION 14 — 16 — 18 Januari.

Entree **2 gld.** en **fl. 1.50.**

De *N. I. Gasmaatschappij* is zoo welwillend voor een rijke electrische esceneeing te zorgen en deze zal schitterend zijn.

Kaarten verkrijgbaar bij: *Galmeyer en Co., Botica del Pueblo Breedestraat, Otrabanda.*

De mémoires van Baron Von der Lancken.

De houding van Kardinal Mercier tegenover den Duitschen overweldiger.

Baron Von der Lancken, welbekend om de rol, die hij speelde, als hoofd van den Duitschen Politieken dienst in België tijdens den wereldoorlog, heeft, aldus lezen wij in „De Tijd", zijn mémoires gepubliceerd. Het is belangwekkend, in deze bladzijden te lezen hoe deze Duitscher oordeelt over den tegenstander, dien hij bij zijn onsympathieke en ondankbare taak onophoudelijk tegenover zich vond, den Primaat van België, Kardinaal Mercier.

Te veel nog is in Duitschland, en niet enkel daar, de meening gangbaar, dat de Kardinaal, hoe groot en bekwaam ook, zich in zijn houding tegenover den Duitschen overweldiger heeft laten drijven door een onbluschbaren en onchristelijken haat.

De loyale erkenning van het tegendeel vernemen wij thans uit den mond zelf van den meest belanghebbende en ter zake kundige, van Von der Lancken zelf, die de agent was van het organisme, waartegen de Kardinaal met al de energie en scherpte van zijn machtigen geest streed.

Wij laten den schrijver der mémoires thans zelf aan het woord:

„Ik moet wel zeggen, dat de Kardinaal een zeer gevaarlijk tegenstander voor ons is geweest, door zijn karaktereigenschappen, zijn geestelijke zelfbeheersching en zijn logische redeneering, doch het zou onrechtvaardig zijn hem te beschuldigen, gelijk dat gebeurd is, van blinden haat tegen Duitschland. Hij was veel te wijs om te haten.

De oorlog, zonder welken hij ongetwijfeld zijn bekwaamheden zou hebben uitgeput in de rol van een groot priester, gaf hem het bewustzijn, dat hij een politieke taak te ondernemen had: Zijn volk bewaren, zelfs afgezien van de godsdienstige eenheid, in een nationale eenheid. Hij voelde in zich de bekwaamheid om een dergelijke historische rol te vervullen en hij buitte deze bekwaamheid uit omdat hij het met recht als zijn vaderlandslievenden plicht beschouwde.

Ik kan heden tegenover dezen tegenspeler, dan grootsten, dien ik in mijn politieke loopbaan ontmoette, de de bekentenis afleggen, dat hij in het algemeen niet afgeweken is van een gedragslijn van passieven tegenstand. Hij heeft echter dezen tegenstand aan zijn landgenooten gepredikt met een zielskracht, die zeer lastig voor ons was. Toen de instorting kwam, was Mercier de eenige boven alles uitstaande persoonlijkheid in het land.

Von der Lancken beschrijft in de volgende bewoordingen zijn laatste ontmoeting met den Kardinaal bij het einde der bezetting.

In dit onderhoud reikten we elkaar voor de eerste maal de hand. „Wij zijn tegenstanders geweest", zeide Kardinaal Mercier, „wij zijn zulks niet meer. En voortaan laten wij ons aaneengesloten houden tegen de ernstige gevaren van den rooden vloed, die uit het Oosten komt opzetten." Dit zijn de laatste woorden geweest, die ik van hem gehoord heb.

De „Kölnische Volkszeitung" heeft het bovenstaande citaat uit Von der Lancken laten volgen door de opmerking, dat de baron op de meest besliste wijze ontkend had, dat Kardinaal Mercier de Duitschers haatte.

Een andere passage der mémoires is interessant in verband met enkele mededeelingen welke een nieuw licht werpen op de houding van Von der Lancken inzake de executie van de Engelsche verpleegster Miss Cavell. Naar men zich herinnert, werd deze vrouw wegens spionnage veroordeeld in October 1915. Den 12en dier maand zou het vonnis te Brussel worden voltrokken. Aan den vooravond kwamen de Spaansche gezant, een Belgische advocaat en een Amerikaansche gezantschapsraad baron Von der Lancken een gratieverzoek aanbieden. Onmiddelijk begaf deze zich naar den militairen gouverneur, generaal Von Sauberzweig en bracht dezen onder het oog, dat het verzoekschrift een politiek karakter droeg en dat het zaak was Berlijn om instructies te vragen, te meer waar het hier een vrouw gold, die ook haar hulpvaardige diensten aan gewonde Duitschers had bewezen. Hoe Von der Lancken ook pleitte, de generaal bleef onvermurwbaar. Von Sauberzweig weigerde het verzoekschrift zelfs aan te nemen.

„Gij weet zoo goed als ik", bracht Von der Lancken hem in herinnering „dat een executie moet worden uitgesteld, zoolang over een verzoekschrift als dit nog niet is beslist."

„Dat gaat mij niet aan! Indien naar mijn meening de veiligheid der troepen, waarvoor het mijn plicht is te waken, de directe uitvoering van het vonnis eischt, dan heeft mijn opvatting de voorkeur."

Tegelijk schoof de generaal met den top van zijn pink het verzoekschrift van zijn bureau op de grond.

Ik raapte het op en legde het weer op het bureau en hernam: „Gij kunt toch niet beweren, dat de veiligheid onzer troepen te Brussel, die zich zoover achter het front bevinden, bedreigd wordt door het feit, dat een veroordeelde vrouw, die ons niets meer kan doen, misschien een verzachting van straf zal krijgen in den vorm van dwangarbeid?" Doch de generaal, die blijkbaar wilde laten voelen, dat hij als frontsoldaat stond boven een vertegenwoordiger van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, antwoorde woedend: „Majoor, ons onderhoud is geëindigd".

Ik waagde een laatsten aanval en wees er op, dat wij beiden slechts uitgingen van de gedachte het vaderland van dienst te zijn. Toen ook dit niet hielp, ging ik heen met de woorden: „Het bloed van deze vrouw zal over u en uwe kinderen komen" waarop Von Sauberzweig antwoordde: „Ik heb geleerd verantwoordelijkheid te dragen" .... en hij verliet het vertrek.

Von der Lancken besluit dan — na te hebben medegedeeld, hoe hij de wachtenden in zijn woning de mislukking van zijn poging moest berichten — „de generaal, die zoo graag verantwoordelijkheid droeg, heeft zich echter nooit de moeite gegeven op eenigerlei wijze te voorkomen of ongedaan te maken, dat deze verantwoordelijkheid toch geheel op mij werd afgewenteld".

Inderdaad gold tot nog toe, dat Baron Von der Lancken den dood van de Engelsche verpleegster Miss Cavell, op zijn geweten had.

Ieder, die deposito voor toelating op Curaçao heeft gestort en nog niet in het bezit is van een groene verblijfkaart, wordt in zijn eigen belang verzocht binnen een maand na datum aan de politie-hoofdwacht (Bureau Vreemdelingendienst) zijn verblijfkaart alsnog af te halen.

Verzoeke legitimatiepapieren zooals paspoort en dergelijke, 2 paspoort foto's en c. q. het door de scheepvaartmaatschappij of de politie afgegeven depositobewijs mede te brengen.

Willemstad, 16 December 1930.

De Chef Vreemdelingendienst en Recherche,
WILSCHUT.

3—3

Arnold A. Sendar

Wenscht alle begunstigers en vrienden een Gelukkig Nieuwjaar.

Modern Barbiersalon
Emmastraat No 14

2—2

Gelegenheid tot kostelooze inenting tegen typhus

Dinsdag en Donderdag van 9,30 -- 10,30 's morgens op het laboratorium van den Openbaren Gezondheidsdienst.

CURAÇAO, den 24n December 1930.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst,

2-3 P. I. HENRIQUEZ

Buitenland.

Het vijfjaren-plan.

De sovjet-dictator Stalin blijkt zijn macht steeds meer te willen uitbreiden. Tot dusverre had hij zich tevreden gesteld met de overigens buitengewoon invloedrijke functie van secretaris-generaal der communistische partij der sovjet-unie. Nu is hij ook benoemd tot lid van den raad voor arbeid en verdediging, waaruit men kan afleiden, dat hij zich ook, op geheel bijzondere wijze, voor het roode leger en de roode vloot wil interesseeren.

Belangwekkend is ook het overigens niet geheel onverwachte bericht, dat het politieke bureau besloten heeft den voormaligen voorzitter van den raad van volkscommissarissen Rijkoff voor een belangrijke functie in het buitenland, een gezantschapspost dus, voor te stellen. Geheel natuurlijk wordt daarbij aan de twee meest controleerbare ambassades, die van Rome en Londen, gedacht. Daar deze echter op het oogenblik niet open zijn, zal Rykoff voorloopig te Moskou moeten blijven, zonder eenig politiek ambt, en, het spreekt vanzelf, onder de betrouwbare bewaking der gepoe, die wel zal weten te verhinderen, dat de rechtsche oppositie zich nogmaals rond dezen toekomstigen banneling groepeert.

De gepoe ontwikkelt overigens de laatste dagen wederom een buitengewone activiteit. De meeste harer daden blijven voor de buitenwereld geheel verborgen en als men nu en dan iets van haar werkzaamheid hoort, kan men er van verzekerd zijn, dat een bijzondere bedoeling bij de publicatie er van voorzit.

Op het oogenblik is die bedoeling zeker scherp aan te geven, dat de strijd tegen de rechtsche oppositie onverbiddelijk voortgezet wordt. De generale lijn van Stalin moet onvoorwaardelijk gevolgd worden, wie van deze duidelijke richting afwijkt, stelt zich aan de ernstigste gevolgen bloot.

Na de leiders der praw-oeklonniki Rykoff, Tomski, Oeglianoff getroffen te hebben, zijn nu de mindere goden aan de beurt, en dezer dagen heeft het noodlot een vijf en veertig financieele staatsambtenaren te Nowossibirsk getroffen, die er van beschuldigd worden de koelaki, de rijke boeren, te hebben gesteund en bevoordeeld, waardoor de sovjetstaat voor millioenen benadeeld zou zijn. Gelijk te verwachten was, hebben alle gearresteerden reeds hun misdaad bekend en binnenkort kunnen we dus weer een sensationeel proces met de bolschewistische ensceneering verwachten.

Al deze gebeurtenissen encadreeren het feit, dat Moskou zijn harde vuist op de arbeiders van het sovjet-paradijs heeft doen neerkomen door een reeks draconische maatregelen tot verhooging der arbeidsprestatie.

Het commissariaat van den arbeid heeft namelijk nieuwe bepalingen uitgevaardigd, waardoor de strengste discipline in fabrieken en werkplaatsen doorgevoerd moet worden. Als de arbeiders de discipline systematisch schenden, zullen zij, naar het oordeel der leiders, eenvoudig zonder termijn ontslagen worden, terwijl zij gedurende zes maanden in geen enkel ander bedrijf arbeid zullen krijgen. Hebben er kwade bedoelingen voorgezeten, dan volgen gerechtelijke straffen. Deze draconische verordening vult de vroegere aan, welke reeds verbood, dat men vrijwillig van betrekking zou veranderen en werd uitgevaardigd om zoo snel mogelijk het vijf-jarenplan door te zetten, zooals door de executieve commissie der partij reeds geëischt is, bij de vaststelling van het schema voor 1931.

Het derde jaar van het plan, dat het „beslissende" wordt genoemd, begint den 1sten Januari. Kenmerkend voor de nieuwe richtlijnen is de concentratie van alle beschikbare middelen en het vermijd (?) van een verspilling de krachten over een bijna eindelooze reeks parallele bedrijven. Men heeft daarvoor vele punten laten vallen om andere te kunnen bespoedigen, met het onvermijdelijke gevolg, dat van het harmonische, maar theoretische plan van 1928 niet veel overblijft.

De volle nadruk wordt nu gelegd op kolen, metalen, veeteelt en verkeerswezen. Met alle voorhanden middelen zal Kusnezk in Siberië tot kolenbasis, de Oeral en de Altai tot metaalbasis van het Oosten worden georganiseerd. Het volksvermogen zal met 35 procent tot 49 milliard roebel worden opgevoerd, waarvan de staat voor zijn socialiseerende doeleinden ongeveer 65 procent zal opeischen. De nieuwe kapitaalsbeleggingen zullen 17 milliard roebel bedragen o.m. 5% voor de industrie, 2 voor de electriseering, 3 voor het transportwezen en 4 voor den landbouw.

Bij dit program treedt duidelijk het streven om de industrialiseering in dienst der landsverdediging tegenover het algemeen welzijn te stellen naar voren. Het radicale program van Stalin: organisatie van de groot-industrie en collectiveering van den landbouw, zonder met de behoeften der menschen rekening te houden, wordt er ten volle door uitgevoerd.

Hoe dit grootsche werk echter gefinancierd moet worden, wordt geheel in het midden gelaten. Er is één doel: de bolschewiseering, daarvoor wijkt alles. Klaarblijkelijk zelfs het gezonde verstand.

Msbd.

Mensch en machine.

Onverdiende en kunstmatig geschapen ellende

Het officieele pauselijke orgaan, de Osservatore Romano, wijdt de volgende interessante beschouwingen aan het probleem van de steeds meer voortschrijdende mechaniseering en rationalisatie, welke ons via Schöne Zukunft onder oogen kwamen.

Men beweert, en met recht, dat een der hoofdoorzaken van de steeds meer toenemende werkloosheidscrisis de ongehoorde ontwikkeling, welke de mechanisatie genomen heeft. De na-oorlogstijd is in 't bijzonder rijk geweest aan uitvindingen en iederen dag weerom worden wij opnieuw voor de feiten van de wonderen der techniek gesteld. Deze voortgang is zoo snel, dat zij het cultuurleven als 't ware voorbij streeft. 's Menschen geest zoekt en speurt immer verder, is immer werkzaam, en den mensch wordt geen tijd gegund zich te herstellen en te bezinnen in het door de machine uit het evenwicht geslagen leven. Want plotseling worden wij weer voor een nieuwe vinding gesteld, die de toestanden nog meer toespitst. Een vluchtige blik op het veelkleurige dagelijksche leven rondom ons overtuigt ons van de snelheid, welke het ontwikkelingsproces thans doormaakt.

Voldoende is te wijzen op de ontwikkeling van het verkeerswezen: van spoorbaan tot auto, van luchtschip tot vliegtuig, welke een snelheid kunnen bereiken van 500 K. M. Eenzelfde beeld vertoonen verschillende takken van productie en arbeid.

Een werk, voor welks uitvoering men vroeger drie of vier maanden noodig had en waarvoor een leger van 300 man moest worden aangesteld, wordt thans in veertien dagen of in drie weken afgedaan.

Vooral in het landbouwbedrijf is de invasie van de machine gevoeld. Landen, die voor eenige jaren terug nog duizenden en duizenden arbeiders trokken om in de bedrijven te werk te worden gesteld, moeten zich nu voor den stroom van arbeiders hoeden, wijl de productie ongehoord is gestegen. Ook op handelsgebied heeft de machine haar plaats ingenomen. De automaten hebben hier veel personeel overbodig gemaakt.

Al deze uitvindingen, al deze machines zijn een deel van wat wij den vooruitgang noemen. En wij wagen niet hierover 'n veroordeeling uit te spreken, zij het ralleen reeds om het gevaar te ontloopen voor achterlijk te worden gehouden. Toch zal niemand kunnen bestrijden, dat deze vooruitgang, naast vele voordeelen, ook vele nadeelen met zich heeft meegebracht, om ons alleen reeds tot het probleem der werkloosheid te beperken. Dit is ongetwijfeld een van de grootste nooden van den tijd. En deze mistoestand zal blijven voortduren, zoolang het niet gelukt de uitvindingen en de machines die rol toe te wijzen, welke hun toekomen: de rol van een werkelijken vooruitgang.

Bij den stormloop, waarmede het moderne leven voorwaarts ijlt, laat het zich niet aanzien, dat in dezen noodtoestand spoedig verbetering zal worden gebracht. Slechts ten koste van zeer veel moeite, studie en arbeid zal men deze crisis, welke in alle landen heerscht, te boven kunnen komen. En wanneer wij ook al den strijd tegen dezen toestand gaan aanbinden, gaan we nog niet de machine als zoodadig bestrijden. De machine dient beter te worden gebruikt, opdat zij rijkere vruchten afwerpt. Onbeschaafde volkeren kunnen niet zichzelf regeeren, omdat zij daartoe niet zijn opgevoed. De ervaring leert, dat 't moeilijker is een nog onvoldoend gevormd volk zelfbestuur te geven, dan het onmondig te houden. Ditzelfde is van toepassing op het gebied der uitvindingen.

De wereld, die zoo geheel plotseling voor de nieuwe uitvindingen werd gesteld, is tot op heden niet in staat gebleken, de tot haar gebruik gestelde machines ten volle tot eigen voordeel aan te wenden. Men beoogt slechts het onmiddellijk profijt van de machine, de mogelijkheid om spoedig rijk te worden. Aldus vergat de mensch, dat de machine hem is gegeven tot dienst der menschheid; hij heeft in zijn jacht naar geldelijk en tijdelijk gewin de doelstelling omgekeerd, toen hij de menschheid in dienst stelde van de machines.

Zoolang de mensch zijn gezond menschenverstand niet zal hebben teruggevonden, zoolang hij den zin voor proporties niet opnieuw zal hebben ontdekt, zoolang hij niet de rangorde zal hebben hersteld, die bestaan moet tusschen de verschillende elementen der productie, zoolang hij niet zal besloten hebben de machine onvoorbehouden in dienst der menschen te stellen, zal de wereld een onverdiende en kunstmatig geschapen ellende lijden. Deze aanklacht mag op het eerste gezicht te hard schijnen, zij is nochtans de volle waarheid, gegrond en logisch. Ieder moet meehelpen dezen noodzakelijken ommekeer naar normale verhoudingen te helpen bespoedigen, de menschen te helpen ontrekken aan dezen verderfelijken machinedienst en hun weder de hun toekomende eereplaats aanwijzen. Wij willen ons geen illusies maken. Deze ommekeer zal zich slechts heel langzaam voltrekken, omdat, wil hij werkelijkheid worden, hij eerst in de geesten der menschen moet worden voorbereid . . . . .

De ommekeer gaat langzaam. Maar de ellende stijgt snel. In Amerika, het rijke voorspoedige Amerika zijn nu al 4.860 000 werkloozen en de voorzitter van de Amerikaansche vakvereenigingscentrale voorspelde, dat dit getal in de maand Februari vermoedelijk tot 7 millioen zou zijn gestegen.

In andere groote landen zijn de cijfers navenant.

Wat moet er uit dit alles worden?

Mgr. Costantini over China.

Heldhaftige missionarissen

Men schrijft uit Rome aan de Msbd.:

Den 22sten December j.l. is hier de apostolische delegaat in China, mgr. Celso Costantini, aangekomen. De Kerstdagen bracht mgr. Costantini door bij zijn broer, den bisschop van Spezia, mgr. Giovanni Costantini.

In Januari van het volgend jaar zal de pauselijke delegaat deelnemen aan de missieweek, die door den missiebond der Italiaansche geestelijkheid georganiseerd wordt.

Mgr. Costantini verklaarde, dat alle geruchten over hem, als zou hij China gaan verlaten, of door den H. Vader tot een andere hooge kerkelijke waardigheid worden verheven, absoluut onwaar zijn. Mgr. Costantini zal zijn vacantie in zijn vaderland doorbrengen en tevens een kuur maken, daar hij lijdt aan rheumatiek.

Mgr. Costantini deelde ook enkele zeer interessante bijzonderheden mede over den toestand in China.

Het buitenland, zeide hij, meent ten onrechte, dat de voortdurende opstanden en in het algemeen het optreden der Chineesche roovers bende karakteristiek zijn voor het geheele Chineesche volk.

Het is waar, dat de nationalistische gevoelens in het geheele Chineesche volk steeds meer en meer oplaaien, maar de opstanden en onlusten zijn slechts plaatselijke en beperkt tot enkele gebieden.

Doordat China zoo ontzaglijk uitgestrekt is en zoo'n reusachtig aantal inwoners heeft, is het mogelijk, dat in de eene streek volkomen vrede heerscht en dat elders de felste burgeroorlogen gevoerd worden.

Dit echter vindt tevens een verklaring in het feit, dat de verkeersmogelijkheden en de verbindingen in China nog zeer veel te wenschen overlaten.

Merkwaardig is echer, dat zich het postwezen steeds meer en meer ontwikkelt, zoodat er ook in China thans geen dag meer voorbij gaat zonder post.

De missionarissen in China, zeide mgr. Costantini, zijn ware helden, die allen lof verdienen. Ondanks alle moeilijkheden en vervolgingen, zijn de missionarissen er in het afgeloopen jaar in geslaagd, veertig á vijftig duizend bekeeringen meer te maken dan in het jaar daarvoor.

Ook de H. Vader, zeide mgr. Costantini, heeft in een particuliere audiëntie, die hij mij verleende, het werk der Katholieke missionarissen in China zeer geprezen.

De economische wereldcrisis.

en de verantwoorlijkheid der Katholieken.

In de Winterthurer Hochwacht schrijft Jozef Scherrer, de vroegere voorzitter van het I. C. V.: „Het wereldkapitalisme blijft op betreurenswaardige wijze in gebreke. De afkeer voor het natuurlijke doel van de staatshuishoudkunde, in de behoeften van de menschen te voorzien, de bevrediging van alle stoffelijke en geestelijke behoeften te verzekeren, doet haar ontzettende gevolgen rijpen. De overspannen zucht naar winstbejag, de genotzucht moet tot een catastrofe voeren. Nu wordt het de moderne wereld, voor zoover zij zien wil, duidelijk, dat, wanneer men een verkeerde opvatting heeft over de levens- en wereldkwesties, ook de uitwerkingen verkeerd en verderfelijk moeten zijn. Zeker, de oorzaken van de crisis zijn menigvuldig; zij zijn van economischen, technischen, politieken en principieelzedelijken aard. Wil men den economischen en socialen ondergang verhinderen, dan moet men onverbiddelijk naar de oorzaken zoeken en de overeenkomstige gevolgtrekkingen maken.

De zorgeloosheid en onverschilligheid tegenover openbare en sociale gebeurtenissen, moet ook in het katholieke volk verdwijnen.

Het gevoel van verantwoordelijkheid voor de toekomstige vorming van het economische en sociale leven moet over de geheele linie levendig worden. Misschien staat het wereldcommunisme op den dag van vandaag dichter dan ooit bij zijn doel. Werkeloosheid is beslist onverantwoordelijk.... Het uur is gekomen, waarop de katholieke wereld en met haar alle die het goed meenen, de christelijke sociale leer met den grootst mogelijken ijver moeten ontwikkelen en in praktijk brengen. Bij de heerschende crisisstemming en een steeds toenemend pessimisme, een ware toestand van vertwijfeling, is voorlichting en aansporing dubbel geboden. Het volk dat in de schaduwzijde van het leven staat, moet kunnen zien en ondervinden dat het christendom in zijn diepste wezen een sociale godsdienst is, die de heele maatschappij moet omvatten, in alle levensverhoudingen moet doordringen en elke handeling van den mensch moet beïnvloeden en leiden.

De godsdienst heeft — en daarom zijn we zeker van de overwinning, — niets van haar zegenende kracht verloren en haar principieele ontplooiingskracht voor het openbare leven is onveranderd en onverzwakt gebleven.

De mensch.

Ford, in wien het ultra-kapitalisme van Amerika als 't ware verpersoonlijkt is, gaat nieuwe stappen zetten op den weg der „rationalisatie". Hij blijft in de lijn van het koele, nuchtere verstand, logisch als de samenstelling van een machine.

Zijn productiesysteem van de grootst mogelijke werkverdeeling heeft een grens bereikt. De mensch, zooals hij nog is, kan in dit systeem niet verder meer. Hij behield nog eigenschappen, welke zich met mechanisatie niet verdragen.

Daarom gaat Ford scholen bouwen, om nieuwe menschen te vormen. Daar zal worden geleerd hoe de mensch zich, volgens wiskundige formules, moet voeden, om zoo weinig mogelijk tijd te verliezen. Leervakken als taal, geschiedenis, kunst en muziek worden afgeschaft. Voor den industrieelen mensch, vooral voor den arbeider, hebben zij geen waarde. Rekenen en cijferen, koopen en arbeiden, handel en industrie, economie en techniek worden hoofdzaak. Geen dichterlijk idealisme meer, geen gevoel voor het schoone, geen hart voor het goede, alles koel verstand en technische logica.

Hieruit moet groeien: de **m e c h a n i s c h e m e n s c h**, de mensch, die aan niets anders meer denkt en voor niets anders meer deugt dan voor den arbeid aan de machine.

* * *

De uitersten raken elkaar. Tusschen ultra-kapitalisme en bolsjewisme is het verschil niet groot. Voor beiden is 's menschen welzijn een rekensom. Slechts is er dit onderscheid, dat men bij de ééne groep te maken heeft met **i n d i v i d u e e l** (zichzelf-verrijkend) en bij de andere met **c o l l e c t i e f** (gemeenschappelijk) kapitalisme. Welliswaar een tegenstelling, maar voor mensch en maatschappij alleen maar een andere naam voor dezelfde kwaal.

De communisten in Rusland eischen alle geestkracht van hun volk op voor een vijf-jaren-plan van nooit gekende industrialisatie. Reuzenindustrieën worden tot stand gebracht en de landarbeider moet in korten tijd de geestelijke verandering tot fabrieksarbeider ondergaan. Niet vrijwillig, doch met ruw geweld.

Naast ver doorgevoerde werkverdeeling, overgenomen van de Amerikanen, stellen zij ook het nieuwe denkbeeld van Ford. Zij geven het slechts een andere naam.

De menschen moeten niet alleen van eigen bedrijf, maar ook van eigen huis en haard, van eigen initiatief, aanleg en gezindheid worden beroofd. Zooals zij werken in reuzenfabrieken, wonen zij in groote kazernes. Hunne kinderen worden opgevoed in kinderbewaarplaatsen en in centrale scholen, collectief en in groepen gevormd, alles ingericht volgens het drie-ploegensteisel van de fabriek. Geen vrijheid van arbeid, van vriendschap, van leeren, denken en handelen; alles moet passen in het systeem.

Men noemt dat de ontwikkeling van den **c o l l e c t i e v e n m e n s c h**.

* * *

Maar geen menschelijk vernuft evenaart het wonderwerk der schepping.

God heeft den mensch geschapen naar Zijn beeld en gelijkenis. En Hij gaf hem alles, wat zijn leven kan verrijken: de volle heerlijkheid der natuur, een geest, die wonderen werkt en in zijn lichaam een ziel, zóó fijn besnaard en zóó groot, dat zij al die heerlijkheid genieten kan en kan opstijgen tot het hoogste ideaal, dat aarde en hemel, tijdelijk en eeuwig geluk verbindt. Volgens die bewonderenswaardige natuur is de mensch, hoe nederig ook, geplaatst in de orde der samenleving, eene **p e r s o o n l i j k h e i d**, verheven boven al het geschapene, dat hij zich dienstbaar kan maken. Maar tevens leeft hij in het kindschap Gods, dit wil ook zeggen: in de menschelijke broederschap.

Van dien mensch hebben ultrakapitalisme en communisme een caricatuur gemaakt. Hij is niet, hij kan niet zijn en nooit zal hij kunnen worden de „mechanische mensch", noch de „collectieve mensch", hij is de **c h r i s t e n m e n s c h**.

Hsgn.

Majoor Franco spreekt

Hoe koning Alfons den dans ontsprong.

Een bijzondere correspondent van de **D a i l y E x p r e s s**, mr. H. J. Greenwall, had een zeer belangwekkend interview met majoor Franco, die kort geleden van plan was het koninklijk paleis te Madrid te bombardeeren.

Aan dit interview, dat aan de Spaansche en Portugeesche censuur ontsnapte, ontleenen wij het volgende:

„Hoe slaagde u erin" vroeg mr. Greenwall het eerst, „uit de gevangenis te Madrid te ontvluchten?"

„Wel", zei majoor Franco glimlachend, „ik had zes verschillende plannen uitgedacht en ten slotte heb ik, om zoo te zeggen, eenvoudig den grendel opgelicht en ben naar buiten gewandeld. Dat was nu juist niet zoo buitengewoon moeilijk. Na mijn ontvluchting heb ik Madrid echter geen oogenblik verlaten, maar ik hield mij verborgen bij vrienden.

Het Spaansche republikeinsche comité had den staatsgreep tot in de kleinste bijzonderheden voorbereid."

Waarom revolutie?

„Waarom tracht u een revolutie te verwekken?", vroeg mr. Greenwall daarop.

„De koning moet heengaan", antwoorde majoor Franco. „Wij moeten Spanje bevrijden uit de banden der tyrannie en het maken tot een Europeesche natie. Thans is het niets meer dan een Marokkaansche natie.

Wanneer de republiek zal worden gesticht, zal de koning verhoord worden voor een nationale vergadering en dan zal hij verantwoording hebben af te leggen voor wat hij op economisch en politiek gebied gedaan heeft.

Indien de poging, om een republiek te stichten, reeds dit maal geslaagd was, ware Alcala Zamora president geweest; nu echter is hij in de gevangenis."

„Waar haalde u het geld vandaan, om de voorbereidende maatregelen te nemen?" vroeg mr. Greenwall.

„Het antwoord op deze vraag," zeide majoor Franco, „is heel eenvoudig: wij hadden geen geld. Ieder van ons gaf, wat hij geven kon. Onze revolutiepoging in Madrid kostte ons ongeveer twee duizend pond, niet meer."

„En wat speelde u persoonlijk voor rol in de revolutie?" ging mr. Greenwall voort.

Kinderen redden Koning Alfonso.

„Mijn taak was, het paleis te bombardeeren", antwoorde majoor Franco, „en ik was reeds op het punt de bommen uit te werpen, toen ik een aantal kleine kinderen zag spelen op de Plaza del armas, in de nabijheid van het koninklijk paleis. Indien deze kinderen hier niet gespeeld hadden, had ik het paleis totaal vernield.

Ik keek naar beneden en mijn hand raakte de handle reeds aan, om een bom uit te werpen, toen ik tot mij zelfs zei: „Neen, zoo iets kan ik niet doen. Waarom zouden al deze onschuldige levens moeten worden opgeofferd?

En ik trok mijn han van de handle terrug.

Ik heb zelf helaas wel geen kinderen, voegde hij er aan toe, maar mijn broers hebben er en waarschijnlijk heb ik onbewust aan hen gedacht.

Ik bleef daarop doorvliegen boven de stad en het teeken, dat een golf van republicanisme over Spanje zou hebben doen uitstroomen, werd niet gegeven. De revolutie was van dit oogenblik af mislukt, want het bombardement van het koninklijk paleis zou het teeken zijn voor den opstand in Madrid.

Verdere plannen.

„Mijne mede-officieren en ik hebben besloten, ging Franco verder, Portugal te verlaten en verdere plannen uit te werken; ik zelf ga voor korten tijd naar Parijs en mijn mede officieren naar België en Duitschland.

Maar dat alles is natuurlijk slechts tijdelijk. Wij zullen niet stil zitten. Denk niet, dat de republikeinsche gevoelens in Spanje dood zijn!"

Franco, de geluksvogel.

Naar uit Madrid gemeld wordt is bij de trekking van de groote Spaansche loterij gebleken, dat een hoofdprijs van 1.389,000 francs aan den thans voortvluchtigen majoor Franco ten deel is gevallen.

Het bericht is nog niet bevestigd.

BEKENDMAKING.

Door den Edelgrootachtbaren Heer Dr. A. W. J. M. Deserline, Rechter-commissaris in het faillissement van Teófilo Kaluf, wonende alhier, van beroep koopman, is bepaald:

1o. dat de termijn binnen welken de schuldvorderingen moeten zijn ingediend, zal eindigen den 28sten Februari 1931;

2o. dat de verificatievergadering zal gehouden worden op Dinsdag, den 31sten Maart 1931 des voormiddags te 10 uur, in het lokaal ten Raadhuize alhier.

Curaçao, 8 Januari, 1931.

De Curator

J. L. C. MONSANTO.

3—3